

N:o 50.

Af herr **O. A. Ericsson** i Ofvanmyra, *om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående ålderdomsunderstöd åt indelta soldater.*

Inom vårt statslif är bland annat så ordnadt, att nästan alla embets- och tjenstemän efter afgäendet från tjensten vid en viss ålder åtnjuta en s. k. pension. Denna pension eller summa penningar, som de årligen uppbära under hela sin återstående lefnad, uppgår till vissa procent af deras senast innehafda lön som statstjenstemän, vanligast $\frac{2}{3}$ af densamma.

Denna hjälp, som staten till en del ansett sig skyldig lemna sina tjenare på ålderdomen (eller, om man så hellre vill kalla det, aflönings-system) har under de senaste åren mer och mer tagits i anspråk, äfven af dem, som direkt icke kunna sägas vara statens embetsmän; och under sistförflutna riksdag förelåg till och med ett förslag, som afsåg att obligatoriskt förse alla Sveriges arbetare med ett ålderdomsunderstöd.

Men oaktadt denna utsträckning af principen om statshjelp under ålderns dagar, har man likväl hittills förbigått en hel här, nemligen våra indelta soldater; ty ibland desse är det endast de äldsta, som efter erhållet afsked bekomma en liten årlig gratifikation, uppgående till några få kronor, ur en fond eller samlad kassa (Vadstena krigsmanshusfond).

Orsaken till detta förbigående torde ligga deruti, att dessa soldater förut uteslutande aflönats af innehafvarena af landets jordbruk och således på sätt och vis varit deras tjenare, samt på de flesta orterna erhållit större delen af sin lön in natura, deribland ett litet torp, hvilket soldaten

äfven efter erhållet afsked fått besitta. Nu deremot har man mer och mer börjat öfvergå till kontant aflöning, hvilken helt och hållet vid afskedstagandet öfverflyttas på den nyanskaffade, och den afgående erhåller derefter ingenting, för så vidt att han ej tjenstgjort så lång tid, att han, som ofvan nämnts, blir »gratialist», och på det sättet årligen erhåller några få kronor. På samma gång som denna öfvergång från in natura till kontant aflöning, försiggår äfven en annan. Sedan 1885 har nemligen staten börjat ersätta jordegaren eller, rättare sagdt, rust- och rotehållaren för rust- och roteringsbesväret, och den tid är snart inne, då denna ersättning skall lemnas till den fulla, uppskattade kostnaden. Den indelta soldaten blir således snart helt och hållet statens tjenare, hvilken enligt nu gällande härordning har den ansvarsfulla och dubbla uppgiften att i farans stund försvara vårt fädernesland och dervid äfven vara ett stöd för vår beväring. De hafva också hittills erhållit det bästa vitsord i sin tjenstgöring, och de böra därför icke längre blifva bortglömda och vanlottade under sina gamla dagar. Vederfaren rättvisa och likställighet har alltid eldat den svenska krigaren att med oemotståndlig kraft uppoffra sitt lif och blod för konung och fädernesland, och denna vackra och verldsbesjungna egenskap finnes ännu kvar hos vårt folk och bör tillvaratagas och uppmuntras.

Statsmagterna torde således ej längre hvarken kunna eller böra undgå att vidtaga sådana åtgärder, som leda dertill, att våra käcka indelta soldater med snaraste tillförsäkras ett ålderdomsunderstöd eller en pension.

Någon synnerligen betungande utgift för statsverket torde en sådan åtgärd ej kräfva, enär en förvissning om ett ålderdomsunderstöd skulle säkerligen underlätta soldatanskaffningen och nedbringa statens kostnad för ersättning af rustnings- och roteringsbesvären; besparingen i detta hänseende kunde således tillgodoföras det bidrag, staten åtog sig att lemna till ifrågavarande ålderdomsunderstöd.

Det kan dock ej falla mig in att föreslå på hvad sätt, under hvilka vilkor och till hvilket belopp, ett sådant ålderdomsunderstöd bör lemnas åt vår indelta soldat. En sådan utredning, som ett dylikt förslag kräfver, torde endast Kongl. Maj:t nöjaktigt kunna åvägabringa, och jag tager mig därför friheten värdsamt föreslå,

att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhåller, det täcktes Kongl. Maj:t utreda i hvad mån och på hvad sätt ett ålderdomsunderstöd eller en pension bör

kunna med snaraste beredas våra indelta soldater, såväl vid kavalleriet som infanteriet, samt sedermera för Riksdagen framlägga förslag derom.

Stockholm den 23 januari 1899.

Ollas A. Ericsson.

N:o 51.

Af herr **A. Henricson m. fl.**, om ändrad lydelse af 11, 21, 59 och 73 §§ i förordningen om kommunalstyrelse på landet.

Under åberopande af de skäl, hvarpå Andra Kammarens beslut af den 26 mars 1898 rörande kommunala rösträttsfrågan grundades, få vi härmed hemställa,

att Riksdagen måtte antaga det utaf Kongl. Maj:t genom proposition n:o 40 till nästlidet års Riksdag aflemnade förslag till »Lag angående ändrad lydelse af §§ 11, 21, 59 och 73 i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862», dock med den förändring, att § 11 erhåller följande lydelse:

Röstvärdet skall beräknas efter det en hvar röstegande åsatta fyrktal; dock må ej af aktiebolag rösträtt utöfvas för mera än en tjugonedel och af annan röstberättigad för mera än en tiondedel af kommunens